

Обстоювати у суді своє право на податковий кредит щодо ПДВ, сплаченого «проблемним» контрагентом, завжди важко. Але щоб одна і та ж колегія суддів одного і того ж суду прийняла протилежні рішення з подібної проблеми – такого, здається, ще у судовій практиці не було...

Вищий адміністративний суд України

Ухвала від 4 квітня 2006 р. | Справа № К-7062/06

Колегія суддів ВАСУ розглянувши у відкритому засіданні касаційні скарги ДПІ у Печерському районі м. Києва та СДПІ у м. Києві по роботі з великими платниками податків на рішення господарського суду м. Києва від 17 лютого 2005 р. і постанову Київського апеляційного господарського суду від 10 травня 2005 р. у справі за позовом ТОВ «Г» до СДПІ про визнання недійсними податкових повідомлень-рішень встановила наступне.

Обставини справи

У січні 2005 р. ТОВ «Г» звернулось до суду з позовом до СДПІ про визнання недійсними податкових повідомлень-рішень. Позивач посилався на те, що висновок акту перевірки на підставі якого прийняті спірні рішення про безпідставне віднесення позивачем у квітні 2004 р. до складу податкового кредиту податку на додану вартість (далі – ПДВ) не ґрунтується на нормах законодавства.

Суд вирішив

Колегія суддів вважає, що касаційна скарга задоволенню не підлягає з наступних підстав. Суди першої та апеляційної інстанції правомірно зробили висновок про те, що ЗУ «Про ПДВ» на дату здійснення позивачем операцій з придбання товарів у ТОВ ЗБК «І» визначав два випадки неможливості включення витрат по сплаті ПДВ до податкового кредиту звітного періоду: у разі, коли вартість придбаних товарів не відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) чи основних фондів; у разі не підтвердження витрат по сплаті податку на додану вартість податковим накладними. Між ТОВ «Г» і ТОВ ЗБК «І» укладено договір від 09 квітня 2004 р. відповідно до умов якого ТОВ ЗБК «І» зобов'язалось поставити ТОВ «Г» товар, а позивач – прийняти цей товар та оплатити його. Фактичне виконання договору підтверджується видатковою накладною з урахуванням ПДВ, актом прийому-передачі та платіжними дорученнями на оплату товару.

Суди прийшли до висновку, що податкова накладна складена у відповідності до вимог пп. 7.2.1 п. 7.2. ст. 7 ЗУ «Про ПДВ» та наказу ДПАУ «Про затвердження форм податкової накладної, книги обліку придбання та книги обліку продажу товарів (робіт, послуг), порядку їх заповнення» від 30 травня 1997 р. № 165, ТОВ ЗБК «І» на момент її складання було зареєстроване органами державної податкової служби у встановленому законодавством порядку як платник ПДВ, що вказує на правомірність видачі ТОВ ЗБК «І» податкової накладної. Суди дійшли правильного висновку, що сума податкового кредиту позивача сформована на підставі належним чином оформленої податкової накладної, отриманої від ТОВ ЗБК «І».

Колегія суддів не погоджується з посиленнями скаргників на порушення судами п. 1.8 ст. 1 ЗУ «Про ПДВ», оскільки спірним у цій справі є питання про право позивача на податковий кредит, а зазначений п. 1.8 дає лише визначення терміну «бюджетне відшкодування».

Іншою такою нормою ЗУ «Про ПДВ» є пп. 7.7.1 п. 7.7 ст. 7, який у період, до якого відносяться спірні правовідносини, передбачав, що суми податку, що підлягають сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету, визначаються як різниця між загальною сумою податкових зобов'язань, що виникли у зв'язку з будь-якою поставкою товарів протягом звітного періоду, та сумою податкового кредиту звітного періоду. На підставі пп. 7.7.3 п. 7.7 ст. 7 цього ж Закону відшкодуванню платнику податку з Держбюджету підлягає сума, яка при її визначенні згідно з пп. 7.7.1 має від'ємне значення.

Таким чином, сума бюджетного відшкодування напряму залежить від правильності визначення суми податкових зобов'язань та податкового кредиту, а не навпаки.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 220, 221, 223, 224, 230, 231 КАСУ, колегія суддів ухвалила касаційні скарги ДПІ та СДПІ залишити без задоволення ☹

Ухвала від 27 червня 2006 р. | Справа № К-1130/06

Колегія суддів Вищого адміністративного суду України, розглянувши у судовому засіданні касаційну скаргу товариства з обмеженою відповідальністю «К» (далі – ТОВ «К») на рішення Господарського суду м. Києва від 22 червня 2005 р. та ухвалу Київського апеляційного господарського суду від 29 листопада 2005 р. у справі за позовом ТОВ «К» до Державної податкової інспекції у Печерському районі м. Києва (далі – ДПІ) про визнання недійсним податкового повідомлення-рішення, встановила наступне.

Обставини справи

У березні 2005 р. ТОВ «К» звернулось до суду із позовом до ДПІ про визнання недійсним податкового повідомлення-рішення.

Рішенням Господарського суду м. Києва від 22 червня 2005 р., залишеним без змін ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 29 листопада 2005 р., у задоволенні позову ТОВ «К» відмовлено повністю.

У касаційній скарзі ТОВ «К» просить скасувати рішення Господарського суду м. Києва від 22 червня 2005 р. та ухвалу Київського апеляційного господарського суду від 29 листопада 2005 р., як постановлені з порушенням норм матеріального права, та ухвалити нове рішення, яким задовольнити позов.

Суд вирішив

Колегія суддів вважає, що касаційна скарга задоволенню не підлягає з огляду на такі підстави.

Суди першої та апеляційної інстанцій встановили, що ДПІ у Солом'янському районі м. Києва за результатами позапланової документальної перевірки правильності обчислення та своєчасності внесення до бюджету сум ПДВ ТОВ «К» при здійсненні взаємин із ТОВ «С» було складено акт, яким встановлено, що позивач занижив нарахування та сплату до бюджету ПДВ із вартості виконаних робіт ТОВ «С».

Відповідно до вказаного акта ДПІ видало податкове повідомлення-рішення, яким позивачеві було визначено іншу суму податкового зобов'язання з ПДВ із застосуванням штрафних санкцій.

Позивач вказане податкове повідомлення-рішення оскаржив в адміністративному порядку. За результатами розгляду скарг ДПІ, ДПА у м. Києві та ДПА України прийняли рішення, якими оскаржуване податкове повідомлення-рішення було залишено без змін, а скарги позивача – без задоволення.

Суди першої та апеляційної інстанцій правильно зазначили, що п. 2 Порядку заповнення податкової накладної, затвердженого наказом ДПА України № 165 від 30 травня 1997 р., визначає, що податкову накладну складає особа, яка зареєстрована як платник податку в податковому органі і якій присвоєно індивідуальний податковий номер платника ПДВ.

Відповідно до п. 5 цього Порядку податкова накладна вважається недійсною у разі її заповнення іншою особою, ніж вказано у п. 2 Порядку.

Рішенням Солом'янського районного суду м. Києва від 9 червня 2004 р. було визнано недійсними статут та свідоцтво про державну реєстрацію платника ПДВ ТОВ «С», а також його первинні бухгалтерські та інші документи.

Суди правильно дійшли висновку, що фінансово-господарську діяльність ТОВ «С» фактично здійснювали невідомі особи, які не володіли належним обсягом повноважень.

З огляду на викладене Колегія суддів вважає, що касаційна скарга задоволенню не підлягає.

Керуючись ст.ст. 220, 221, 223, 224, 230, 231 КАС України, Колегія суддів ухвалила касаційну скаргу ТОВ «К» залишити без задоволення, а рішення Господарського суду м. Києва від 22 червня 2005 р. та ухвалу Київського апеляційного господарського суду від 29 листопада 2005 р. без змін ☹

Коментар фахівця

– Наведені ухвали ВАСУ стосуються актуального питання права платника податків на податковий кредит щодо ПДВ, сплаченого контрагентом, з якими потім виходять різні «негаразди» (як правило, контрагент пізніше визнається так званим «фіктивним» підприємством, а його реєстрація, зокрема, як платника ПДВ, та видані ним документи визнаються недійсними). Цікаво, що обидві ухвали винесені колегією в одному і тому ж складі.

Перша ухвала, якою залишені в силі рішення судів нижчих інстанцій на користь платника податку, була винесена раніше і вже публікувалася в пресі. При цьому в деяких коментарях розцінювалася як доказ принципової зміни

Олександр МІНІН
старший партнер
юридичної фірми
«КМ Партнери»

позиції судової гілки влади до розгляданого питання. Друга була винесена близько трьох місяців після першої і підтримала звичайний фіскальний підхід. Сама по собі вона, можливо, і не заслуговувала б на особливу увагу, однак податкові органи останнім часом досить часто подають її до судів для «нейтралізації» впливу першої із зазначених постанов – як свідчення того, що навіть та ж сама колегія повернулася до попередньої позиції. Це не зовсім так, адже кожна справа є окремою і не може бути абсолютно ідентичною іншій справі. Тому повністю відкидати ухвалу від 4 квітня 2006 р. як свідчення певної практики ВАСУ не варто. І, відповідно, слід звернути увагу на те,

що в цій ухвалі суд дійшов висновку, що оскільки продавець **на момент складання** відповідної податкової накладної був зареєстрований органами ДПС у встановленому законодавством порядку як платник ПДВ, це вказує на правомірність видачі зазначеним продавцем податкової накладної. Відтак, можна зробити припущення, що те, що відбувалося з продавцем, потім вже не впливає на питання правомірності вже виданої накладної.

Було б бажано, щоб цей підхід було закріплено в подальшій практиці суду. Що ж стосується статусу контрагентів як платників ПДВ на момент здійснення відповідної операції, то закон встановлює механізм, як цей статус можна

перевірити. Так, відповідно до розділу 2 ЗУ «Про внесення змін до ЗУ «Про Держбюджет-2005» № 2505 від 25 березня 2005 р. «для інформування платників податку центральний податковий орган: (1) не менш як один раз на місяць оприлюднює реєстр платників цього податку на офіційній сторінці (сайті) мережі Інтернет; (2) періодично (але не рідше, ніж один раз на півріччя) оприлюднює перелік осіб, позбавлених податкової реєстрації за ініціативою податкових органів чи рішенням суду».

Саме витяг із зазначеного Реєстру платників ПДВ є передбаченим законом засобом доказування обставини щодо наявності/відсутності у контрагента реєстрації платника ПДВ станом на певний час.